

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【四季泰雅語】 高中學生組 編號 4 號

gaga na msina qwalax

qnxan na Tayal cyunga ga, son maha yaw na minang ga iyat knerin nanaq mwah mtiyaw. mnayang hiya ga si ga mlikuy mwah rmax, mica qa thyayun mtiyaw. soqun minang qmayah ro wal tmubux trakis uyi lga, knerin mwah mlahang pnnuya qani. ro mlikuy hya lga musa qmalup rgyax qa yaw naha ya la.

ita Tayal hiya giwan trakis nyan psqyanux ita. trakis qani ga si say maha pcpngan qnxan na Tayal. baha hmcwa, iyat nya mwah manga ktu ta nanaq. kbalay ta qabax gaga uyi ga, hiya stman ta uyi. nanu mica, si ga blequn ta mtiyaw qabax yaw muyax trakis ro mlahang pinnuya qani, mica qa musa bhoyax kinluluh ta.

pnungan mu qutux yaw pinqiywan ni yutas mu Hayung maha, muya ta trakis ini ga ana nanu pinbahuw ta qani, ptlu ta bsyaq tkiyay ro ini calay qwalax na kayan, memaw nyan si tklang qabax roq ga, pkusa nanu mqyanux qabax nyan mqyanux babaw cibwanan qani? kmayal qa yutas maha nanu si ga msina ta utux kayal qa qwalax qani maha. ana ga son nanu msina utux kayal qwalax qani?

son maha msina qwalax qani ga, ini ptnaq qabax qutux qutux qalang. kruma ga skut naha qutux mqyanux na biyok cyusan naha. ini ga stu naha

qutux piyux llaqi qa knerin mwah kbalay gaga misa qwalax qani. knerin qaca ga maray qsya musa cqrux kya babaw qmahung. ro skahul nya qmahung mwah cmilis roq qa qsya. ini qbsyaq lga, mqwalax calay qa kayan la ma. ro si giway qmwalax kayan lga, cyusan naha biyok uyi. ro kyalun naha bnheci maha stmah calay qa pinbahuw myan la. ro skangi naha ini baq mslaqi, tkiyay son naha qa knerin qani. hiya mwah sqsu kmayal maha “ kilux kilux ”. ini qbsyaq lga blaq kayan la.

maki nanaq na qalang ya ga musa lmom rgyax. son naha nanu mtiyaw qa usa naha msina utux kayal qa qwalax qani? ktalan naha kayan na babaw bcilung qani ga, nyan mqatung ro myulung, ana ga ini calay thoyay mbiyaq qwalax nya qani ga, n’osun naha musa lmom qa rgyax beh bcilung qani. musa lmom rgyax qani ga ini kayal ana nanu ke ro ini aray ana nanu na qqaya uyi. cyunga hiya ga ana su lmom rgyax ga uka nanu yaw nya. ana su naha kyalun maha wal su lomun qa qmayah mu ma ga, uka nanu skayal ta. baha hmcwa, msina ta qwalax ga giwan nyan ta cmyus uyi. qani son maha gaga na msina qwalax.

祈雨祭

傳統的燒墾生活中，燒墾工作不是專屬於女生，男生也會來幫忙，燒墾工作才得以順利完成。在完成整地及小米撒種動作之後，剩下田間的管理工作就交由女生負責；而男生就會進行狩獵的工作。

小米對泰雅族來說有著重要的意涵，不只是主食，舉凡祭典活動都仰賴它。阿公 Hayung 說，遇到乾旱作物枯萎，就要向上天祈雨。

祈雨祭會因各部落的需求而有不同的進行方式。有的會殺豬獻祭，派一名很會生育孩子的婦女帶著水爬上屋頂進行儀式，從屋頂往下灑水，沒多久就下起了雨。若天氣持續下了連日雨，同樣是殺頭豬獻祭，告知祖靈雨使作物根部的腐爛，找一位不會生育的婦女來進行儀式口中發出 kilux kilux 詞句，沒多久就停雨。

另一個部落，若遇到乾旱，會去燒山林祈雨。他們會在靠近湖泊的上空若有烏雲，但水氣不足無法降下甘霖時，放火燒山，整個儀式的過程不發一語，且不準備祭品。這就是泰雅族的祈雨方式。